

Covid-19'un Markalara Etkisi

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 salgını hukukun her alanını olduğu gibi marka hukukunu da pek çok yönden etkilemiştir. Daha detaylı incelendiğinde, Covid 19 sürecinin marka hukukuna etkisinin çok farklı yönlerden olduğu rahatlıkla görülebilmektedir.

Nitekim, toplam marka başvuru sayıları düşerken, özellikle Covid 19 süreci ile ilgisi bulunan marka başvurularının sayısının artmış olması bu etkinin en somut örneğidir. Dünyaca tanınmış markalar da Covid 19 sürecinde logolarında çeşitli değişiklikler yaparak müşterilerine sürece ilişkin duyarlılıklarını göstermeyi hedeflemişlerdir.

Sürecin Marka Başvurularına Etkisi

Covid 19 sürecinde Türkiye'deki marka başvuru sayılarının azaldığı görülmektedir. Bu azalmanın yaşanmasında teknik imkansızlıklardan daha çok marka başvurularının temel aktörleri olan ve değişik sektörlerde yer alan şirketlerin Covid 19 süreci nedeniyle içinde buldukları ekonomik belirsizlik ortamı etkili olmuştur. Nitekim marka başvuruları elektronik başvuru yoluyla yapılabilmektedir.

Resmi istatistikler incelendiğinde marka başvuru sayılarının azaldığı anlaşılabilmektedir. Türk Patent ve Marka Kurumu'nun ("**TÜRKPATENT**") resmi istatistiklerine göre, Ocak ve Şubat aylarında geçen yılın aynı aylarına oranla %32.5 ve %26.4 oranlarında artmış olan marka başvuru sayısı, ilk Covid 19 vakasının ülkemizde tespit edildiği Mart ayında, geçen yılın aynı ayına oranla %3.6 oranında azalmıştır. Marka başvuru sayılarındaki en dramatik düşüş ise Covid 19'un ülkemizde etkisini arttırdığı Nisan ayında gerçekleşmiştir. Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre %25.8'lik bir düşüş gerçekleşmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, "yeni normal" kavramının hayatımıza girdiği ve Covid 19'un da Nisan ayına nazaran etkisini azalttığı Mayıs ayında marka başvuru sayılarındaki düşüş gerilemiştir. Uygulanmakta olan pek çok yasağın kalktığı, "yeni normal" düzeninin devam ettiği Haziran ayında ise beklenenin üstünde bir artış gerçekleşmiş ve marka başvuruları geçen yılın aynı dönemine göre %147 oranında artmıştır.

Aylar	Türkpate nt Toplam Marka Başvuru Sayısı		
	2019	2020	Artış Oranı
Ocak	8235	10916	%32.6
Şubat	9261	11705	%26.4
Mart	10650	10267	-%3.6
Nisan	9685	7181	-%25.9
Mayıs	9500	8867	-%6.7
Haziran	6196	15305	%147.0

Tablo 1.1

Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi ("**EUIPO**") istatistikleri incelendiğinde ise, ülkemize oranla çok daha stabil bir süreç geçirildiği görülebilmektedir². Nitekim süreç içerisinde ciddi bir artış gözlenmese de önemli miktarda bir düşüş de gözlenmemiştir. Veriler incelendiğinde ülkemizdeki duruma benzer şekilde en büyük düşüşün Mart ve Nisan aylarında gerçekleştiği ve Mayıs ayında bir toparlanma

¹ <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/statistics/> erişim: 03.07.2020.

² EUIPO Statistics in European Union Trade Marks 1996-01 to 2020-5 Evolution

sürecine girildiği görülmektedir. Haziran ayında ise marka başvurularında, geçen yılın aynı dönemine göre bir artış gerçekleşmiştir.

Aylar	EUIPO Toplam Marka Başvuru Sayısı	
	2019	2020
Ocak	13466	13058
Şubat	12981	13332
Mart	14256	13190
Nisan	14004	13000
Mayıs	14184	13735
Haziran	12300	15121

Tablo 1.2

Bu kapsamda, Türkiye'deki marka başvuru sayısının Nisan ayında yaşadığı büyük düşüşe rağmen hızla toparlandığını, EUIPO nezdindeki başvuruların ise bu süreci daha stabil olarak geçirdiklerini belirtebiliriz.

Covid 19 Süreci ile İlgili Başvurular

Covid 19 salgınıyla birlikte "Koronavirüs", "Korona", "Sosyal Mesafe", "Evde Kal" gibi pek çok kelime ve kelime grubu da günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu durum marka başvurularına da yansımıştır. Nitekim 2020 yılı başından beri yapılmış olan pek çok başvuruda Covid 19 salgınıyla alakalı olan "Covid-19", "Koronavirüs", "Koronavirüs", "Sosyal Mesafe", "Covid", "Korona" ve benzeri kelime ve kelime gruplarına rastlanabilmektedir.

TÜRKPATENT marka sicilinde yapılmış olan araştırmada, söz konusu marka başvurularının bir kısmının tescil sürecinin devam ettiği görülürken bir kısmının da yapılan ilk inceleme neticesinde reddedildikleri görülmüştür.

TÜRKPATENT'in "Covid-19", "Korona" ve "Corona" ibareli marka başvurularını genel olarak temizlik, sağlık ve tıbbi ve koruyucu malzemelerin yer aldığı 03, 05, 09 ve 10. sınıftaki mallar için ek bir ayırt edici şekil ve ibare içermedikleri sürece reddettiği söylenebilir. Örneğin, 2020/32607 sayılı "

" marka başvurusunun 03 ve 05. sınıflar için tescil işlemlerinin devamına

KORONA

karar verilirken yine 03. sınıfta tescil edilmek istenen 2020/38152 sayılı " marka başvurusunun reddine karar verilmiştir. Benzer şekilde 05. sınıfta "Dezenfektanlar, antiseptikler (mikrop öldürücüler), tıbbi amaçlı deterjanlar, ilaçlı sabunlar, dezenfekte edici sabunlar, anti bakteriyel

el losyonları.” malları üzerinde tescil edilmek istenen 2020/10514 sayılı “**Coronagel**” marka başvurusu da yapılan ilk inceleme sonucunda reddedilmiştir. Öte yandan, yine 05. sınıfta aynı mallar için tescil edilmek istenen 2020/35062 sayılı “**Hyper Corona**” marka başvurusunun ise reddedilmediği ve Marka Bülteni’nde yayınlandığı görülmektedir.

TÜRKPATENT’in, “Covid-19”, “Korona” ve “Corona” kelimelerinin “tanımlayıcı” olarak nitelendirilemeyeceği mal ve hizmetler için yapılan marka başvurularını ise genelde reddetmediği

görülmektedir. Bu kapsamda 2020/45781 sayılı “ ” marka başvurusunun 35. sınıfta,

2020/58481 sayılı “ ” marka başvurusunun 28 ve 41. sınıflarda, 2020/35152 sayılı “**Korona Günlerinde Aşk**” marka başvurusunun 09 ve 41. sınıflarda tescil işlemlerinin devamına karar verilmiştir. Benzer şekilde 13. sınıftaki “*Ateşli, havalı, yaylı silahlar ile bunlara ait kılıf ve askı kayışları. Ağır silahlar, havanlar, roketler. Havai fişekler. Kişisel kullanım için koruyucu gazlar*” malları üzerinde tescil edilmek istenen 2020/14479 sayılı “**Corona**” marka başvurusu yapılan ilk incelemede reddedilmeyerek, Marka Bülteni’nde yayınlanmıştır. Ancak, 01, 18 ve 25. sınıflarda tescil edilmek

istenen 2020/34233 sayılı “ ” marka başvurusunun ise reddedildiği görülmektedir.

TÜRKPATENT’in, Covid-19 süreci ile alakalı “Sosyal Mesafe”, “Evde Kal” kelimelerini içeren marka başvurularını da ayırt edici şekil ve kelime unsurları içermedikleri sürece reddettiği görülmektedir. Bu kapsamda 35, 41, 42, 44. sınıftaki hizmetler için tescil edilmek istenen 2020/38434 sayılı “**Sosyal Mesafe**”, 25 ve 35. sınıftaki mal ve hizmetler için tescil edilmek istenen 2020/43475 sayılı “

”, 35. sınıftaki hizmetler için tescil edilmek istenen 2020/36708 sayılı

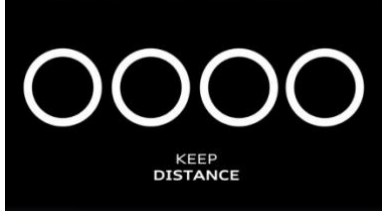
“**Evdekal**”, 42. sınıfta tescil edilmek istenen “ ” 30. sınıfta yapılmış 2020/42290 sayılı “

” marka başvuruları TÜRKPATENT tarafından reddedilmiştir. Öte yandan yine 30. sınıfta yapılmış olan “**Tadelle Evde Kal**” marka başvurusu reddedilmemiş ve Marka Bülteni’nde yayınlanmasına karar verilmiştir.

Mevcut Markaların Covid 19 Sürecine Yaklaşımı

Mevcut markalar da Covid 19 süreci boyunca pek çok farklı yaklaşımla süreci yönetmeye çalışmıştır. Süreç içerisinde dünyaca ünlü markalar tarafından çok sayıda reklam filmi hazırlanarak sosyal mesafenin ve evde kalmanın önemine değinilmiş, böylece bir farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır. Öte yandan, “sosyal mesafe logoları” olarak da adlandırılabilir logolar da dünyaca ünlü markaların süreç boyunca başvurduğu metotlardan biri olmuştur.

Ülkemizde yer alan markalar da bu yolla logolarını değiştirmiş ve “sosyal mesafe logoları” oluşturma akımına katılmışlardır.

Sonuç olarak tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 salgını hukukun her alanını olduğu gibi marka hukukunu da pek çok yönden etkilemiş, TÜRKPATENT nezdinde yapılan toplam marka başvuru sayıları düşerken özellikle Covid 19 süreci ile ilgisi bulunan “Korona”, “Corona”, “Covid”, “Sosyal Mesafe”, “Evde Kal” kelimelerini içeren marka başvurularının sayısı ise hızla artmıştır. Mevcut markalar ise logo ve sloganlarında Covid 19 sürecine paralel olarak geçici revizyonlar yapmışlardır.

Utku Süngü'ye katkılarından dolayı teşekkür ederiz.